

VERSLAG

Vergadering

Omgevingsbijeenkomst module 4 De Kogen

Aanwezig

Zie presentielijst (corsa)

Van

Angeline Blom

Datum vergadering

19 september 2016

Documentnummer

AMMD-001241

Registratienummer

16.0312559

---

1. Opening

Dhr. Luiten, onafhankelijk voorzitter, heet alle aanwezigen welkom en legt kort het programma van de avond uit. De focus vanavond ligt op de tafelgesprekken. Op verzoek van belanghebbenden wordt er vanavond ook een tafel ingericht met informatie over module 3, Grote Waal en de Hulk. De Alliantie Markermeerdijken wil belanghebbenden zoveel mogelijk in staat stellen vragen te stellen over de voorgestelde ontwerpkeuze.

Dhr. Luiten vraagt belanghebbenden waarom zij vanavond aanwezig zijn. Men is erg begaan met het gebied, het is een vertrouwde omgeving. Een belanghebbende geeft aan de dijkversterking heel erg te vinden, de Westfriese omringdijk is een monument en moet onaangetast blijven.

Naast bewoners zijn er belanghebbenden van de provincie Noord-Holland en de CDA fractie van gemeente Koggenland aanwezig. Namens de Alliantie zijn aanwezig: Guido Koolhaas, Bart Hooiveld, Ben Castricum, Angeline Blom, Yvonne Hoogzaad, Renie Hylkema, Verena Friedrich, Gijs Kos en Annemiek Hermans.

2. Presentatie Dhr. Koolhaas

Dhr. Koolhaas, lid Alliantie managementteam, geeft een algemene presentatie over de Alliantie, het proces en de geschiedenis van het project Markermeerdijken. De gepresenteerde tekeningen en het verslag van de omgevingsbijeenkomst zullen na circa 1 week beschikbaar zijn via www.markermeerdijken.nl. De Alliantie is met bovenstaande vertegenwoordiging aanwezig omdat zij belanghebbenden de gelegenheid wil geven vragen te stellen en uitgebreid antwoord te kunnen geven.

In 2006 zijn grote stukken van de Markermeerdijken tussen Hoorn en Amsterdam afgekeurd op verschillende faalmechanismen, waaronder binnen- en buitenwaartse stabiliteit, bekleding en hoogte. In de jaren 2008 – 2015 is er veel onderzoek gedaan naar mogelijke oplossingen waaronder Dijken op veen en Bewezen Sterkte. Eind 2015 is de Alliantie Markermeerdijken opgericht met als doel eind 2021 het sein dijk veilig te kunnen geven.

Er is gekozen voor een Alliantie vorm vanwege de complexiteit van het project. De kracht uit zowel publieke sector als de markt wordt gebundeld en contractuele belemmeringen worden zo voorkomen. De Alliantie heeft als doel de wensen en eisen van alle belanghebbenden zo goed mogelijk in kaart te brengen en zo goed mogelijk een plaats te geven, want 'de dijk is van ons allemaal.'

De komende tijd komt de Alliantie langs bij de belanghebbenden van alle modules en in de loop van 2016 zal de Alliantie nogmaals terugkomen. In welke vorm dit gebeurt, wordt nog bepaald. Begin 2017 worden de plannen ter inzage gelegd. Na de zomer van 2017 wil de Alliantie starten met de uitvoering van de werkzaamheden.

Vraag belanghebbende: Hoe kan het dat er al een aannemer is? Het is gebruikelijk een definitief plan op de markt te zetten en dat via een aanbesteding te gunnen aan een aannemer.. De Alliantie is de contractvorm van de toekomst. Er is nagedacht over hoe HHNK kan samenwerken met de aannemer in plaats van elkaar tegen te werken. Het hoogheemraadschap en de aannemer werken alles samen uit en dragen de risico's ook samen. De discussie gaat niet over geld maar over de beste oplossing voor alle belanghebbenden. Meerdere aannemers zijn getest op samenwerken en innovatief gedrag voordat de uiteindelijke aannemer gekozen is.

Vraag belanghebbende: er is een tweede ronde geweest om te kijken of veen sterk genoeg is, heeft dat invloed op de oplossing die vanavond gepresenteerd wordt? Dijken op veen is de nieuwe methode voor rekenen met dijken op veen en is sinds 2014 beschikbaar. De Alliantie gebruikt deze rekenmethodiek voor het ontwerp. In de pompenstudie van 2015 is het concept Bewezen Sterkte op tafel gekomen en Rijkswaterstaat heeft Bewezen Sterkte opgepakt. De eerste concept resultaten zijn nu bekend en er is nog meer onderzoek nodig. Op dit moment vallen de eerste tussenresultaten tegen. Door middel van proeflocaties kijkt de Alliantie hoe Bewezen Sterkte een plek kan krijgen in het project. Als Bewezen Sterkte uiteindelijk niet werkt blijft de Alliantie bij de voorgenomen ontwerpoplossing die vanavond gepresenteerd wordt.

3. Presentatie Dhr. Hooiveld

Vanavond presenteert de Alliantie de voorgenomen ontwerpoplossing. Dhr. Hooiveld geeft een toelichting op de totstandkoming van het ontwerp voor de Kogen. Dhr. Hooiveld neemt het publiek eerst mee terug naar de belangrijkste elementen van deze module. Dit zijn onder andere de Westfriese omringdijk, de beleving van de Kaap, Noordse steen, de binnendijkse Uitwateringssluis en de visdiepjes op het voorland.

Het Voorontwerp Projectplan (VOPP) dateert uit 2014 en is als vertrekpunt genomen bij de start van de Alliantie eind 2015. Het VOPP is vervolgens kritisch beschouwd en geactualiseerd. Hierop volgden actualisatie, bijstelling en inpassing van de situatie. De nieuwe normering is toegepast en Dijken op veen is geoperationaliseerd. Hieruit ontstond een ontwerpoplossing, de voorkeursoplossing. De Alliantie gaat nu deze ontwerpoplossing zo goed mogelijk inpassen in het landschap, waarbij op knelpuntlocaties nog naar optimalisaties gezocht wordt.

Het proces kent verschillende ontwerpfasen. Dhr. Hooiveld benadrukt dat dit proces van 'grof naar fijn' gaat. De Alliantie werkt nu toe naar het vergunning ontwerp. De tekeningen van vanavond zijn nog niet nauwkeurig uitgewerkt maar laten zien wat de voorgenomen ontwerpoplossing is en wat het ruimtebeslag is. Als het vergunning ontwerp ingediend is zal de Alliantie toewerken naar het definitieve ontwerp. Dan wordt ook gekeken naar maatwerkoplossingen en welke maatregelen er getroffen moeten worden op bijvoorbeeld de knelpuntlocaties. Het definitief ontwerp zal al een hogere mate van detail bevatten. Als laatste volgt het uitvoeringsontwerp, dit is het ontwerp waarmee daadwerkelijk aan de slag gegaan kan worden en dit zal vertaald moeten worden naar technische tekeningen geschikt voor de uitvoering van de werkzaamheden. De verschillende fasen doorlopen een iteratief proces. Continu zoekt de Alliantie naar de meest kansrijke generieke oplossing om vervolgens te bekijken hoe dit optimaal ingepast kan worden in de omgeving.

De Alliantie heeft breed ingezet op innovaties en optimalisaties, waaronder Dijken op veen. Het onderzoekstraject Dijken op veen heeft veel inzichten opgeleverd. De Alliantie heeft deze inzichten kunnen omzetten in een werkende rekenmethodiek dat mede bijgedragen heeft aan verdere optimalisatie van het ontwerp. Voor het concept Bewezen Sterkte werkt de Alliantie momenteel aan het toewijzen van een aantal proeflocaties.

De afweging van de verschillende varianten wordt niet alleen gebaseerd op basis van techniek, de beste oplossing wordt gekozen op basis van meerdere criteria waaronder landschap, natuur, archeologie, cultuurhistorie, conditioneringen, het draagvlak van de omgeving, uitvoerbaarheid, beheer, onderhoud en kosten.

Na afweging van de verschillende criteria is gekozen voor zowel buitenwaartse als binnenwaartse versterking. De vier verschillende dwarsprofielen worden toegelicht. Het stuk bij de bedijkte Waal wordt buitenwaarts versterkt. Daarna gaat dit over naar een binnenwaartse versterking. De overgang moet nog nader worden uitgewerkt. Ter hoogte, van het nieuwe gemaal zal een buitenwaartse

versterking worden gerealiseerd. Bij het nieuwe gemaal zelf hoeft weinig versterkt te worden, het nieuwe gemaal is al ingericht voor de toekomst. Naar het zuiden toe, in de bocht, is een maatwerkoplossing voorzien. Hier zal een damwand komen, om de hoogte te kunnen overbruggen en de versterking veilig te laten aansluiten op de Hornsluis. Vanaf de Hornsluis zuidwaarts is de ingreep minimaal. Hier heeft Dijken op veen goede resultaten opgeleverd waardoor er, in combinatie met de ondergrond, alleen nog een klein 'hoedje' bovenop de dijk nodig is om de veiligheid te garanderen. Dit hoedje (minimale verhoging en aanpak van de bekleding op het buitentalud) is nodig in verband met toekomstige bodemdaling en eventuele renovatie van de bekleding op de dijk. Dhr. Hooiveld geeft nog een extra toelichting over het verschil tussen ontwerphoogte en aanleghoogte.

Voor module 3, Grote Waal en de Hulk, is de voorgenomen ontwerp oplossing een oeverdijk. Hierbij blijft de Westfriese omringdijk als monument intact. Er wordt niets aan de huidige dijk gedaan. Er wordt een nieuw zandlichaam voor de kust aangebracht.

4. Tafelgesprekken

De belanghebbenden verdelen zich over de tafels.

Vragen en opmerkingen module 4, de Kogen:

- *Hoe is de bereikbaarheid tijdens de uitvoering?* Alle percelen moeten bereikbaar zijn maar exacte details komen later, in het uitvoeringsontwerp. Bereikbaarheid speelt daarin een grote rol. De aanvoer van materialen zal zoveel mogelijk via het water gaan en minimaal via de weg.
- *Waarom zijn er grote verschillen in hoogte?* Dit heeft te maken met de golfoploop. Waar voorland is, worden golven geremd, waar golven direct de dijk opslaan moet de dijk hoger.
- *Komt er een fietspad op de kruin van de nieuwe dijk?* De wens van het recreatieschap is het fietspad mee te nemen in het dijkversterkingsplan, van Hoorn naar Amsterdam. Er kan gebruik gemaakt worden van de bestaande infrastructuur of voor een variant zoals het fietspad op de berm of op de kruin van de dijk. Een aantal belanghebbenden laat weten tegen de komst van het fietspad te zijn, het schendt de privacy in verband met inkijk in de huizen.
- *Een belanghebbende vraagt of vogels last hebben van een eventueel fietspad in het voorland?* Hier voorziet de Alliantie geen probleem, er lopen nu ook veel mensen. Eventuele verstoring voor vogels in een nieuwe situatie wordt meegenomen in de Passende Beoordeling van de Natuurbeschermingswet 1998.
- *De afgelopen jaren zijn er ringslangen actief in de bocht bij de Bedijkte Waal, zij hebben stenen nodig om op te warmen. Komen dezelfde soort stenen daar terug?* Het bestaande stuk wordt gehandhaafd. Welke vorm van steenbekleding gebruikt gaat worden, is nog niet bekend.
- *Wordt de functie van de huidige sluis geheel of gedeeltelijk overgenomen door het nieuwe gemaal?* Deze wordt gedeeltelijk overgenomen.
- *Hoe ziet de damwand eruit, kijk je er tegenaan of verdwijnt de wand in de dijk?* De Alliantie neemt contact op met de eigenaar van de woning aan de binnenzijde van de dijk. De damwand kan op verschillende plekken gepositioneerd worden en dit hangt ook af van de belasting die de wand op moet nemen.
- *Hoe is de aansluiting op de Hornsluis?* De Hornsluis is een monument, de aansluiting moet nog verder worden uitgewerkt.
- Een aantal belanghebbenden woont in het stuk waar module 3 en 4 op elkaar aansluiten. De aansluiting moet nog verder worden uitgewerkt. Het water tussen de bestaande dijk en Oeverdijk wordt geen stilstaand water, er wordt een voorziening gemaakt voor doorstroming.
- *Wat gebeurt er met het oude gemaal Westerkogge?* Het monument blijft behouden omdat hier een Oeverdijk is voorzien.
- *Bij het nieuwe gemaal staan enorm hoge bomen met veel vogels erin, blijven die bomen staan?* Omdat hier een Oeverdijk is voorzien, blijven de bomen behouden. Er is wat betreft dijkversterking geen reden om de bomen weg te halen.
- *Hoe gaat de Alliantie om met schade zoals steenschade aan auto's?* Tijdens de uitvoering wordt schade zoveel mogelijk geminimaliseerd maar kan onverhoopt toch voorkomen. In het ontwerp projectplan wordt omschreven hoe de Alliantie omgaat met schade.
- *Hoe zit het met de Luwte Maatregelen?* Het is meegenomen in de oevers die naar de buitenkant langzaam aflopen. Dit biedt potentie voor waterplanten. Bij de natuurinrichting is verder geen rekening gehouden met Luwte Maatregelen omdat het nog onzeker is hoe de natuur zich hier gaat ontwikkelen.

- *Wat is de lering voor de Alliantie van het project Hoorn-Enkhuizen?* Het eerder inschakelen van uitvoeringsexpertise, daarom is nu gekozen voor de Alliantie vorm waarbij de aannemer al betrokken wordt in de planfase.
- *Wordt er ook rekening gehouden in de berekeningen met zware machines en landbouwvoertuigen die nu al over de weg rijden? Hebben deze zware machines ook impact op de sterkte van de dijk?* In de stabiliteitsberekeningen wordt inderdaad rekening gehouden met een belasting op de ondergrond door verkeer. Het effect van het verkeer op de stabiliteit is afhankelijk van de positie van de weg (op de berm of op de dijk) en het tijdstip van belasten (dagelijks, tijdens hogere waterstanden).

Vragen en opmerkingen module 3, Grote Waal en de Hulk:

- *Belanghebbenden geven aan dat de oeverdijk bij module 3 niet zo strak moet worden maar kronkelig zoals de oude Westfriese omringdijk zodat het meer op elkaar lijkt. Het is een afweging geweest tussen het hele monument weghalen of een nieuwe oplossing creëren.* De oeverdijk kan niet enorm kronkelen vanwege de golfslag, de nieuwe oeverdijk volgt ongeveer de contouren van de voorlanden.
- *Wat zijn de gedachten over recreatie?* Er is recreatie bij het stadsstrand Hoorn, er is uitloop van recreatie mogelijk vanaf het strand. Wandelen is dan mogelijk tot de Hulk. Daarna wordt het natuurgebied. Na het gemaal is er weer recreatie mogelijk. Het tussenwater zal geen stilstaand water zijn, er komt een doorlaat.
- *Belanghebbende geeft aan overlast te hebben van mensen achter de dijk. Er zijn zorgen over de sociale veiligheid en toenemende overlast. Kan de Alliantie meedenken over andere oplossingen, zoals het neerleggen van scherpe stenen?* De Alliantie maakt met belanghebbende een afspraak om de sociale veiligheid nader te bespreken.
- *Hoe wordt de oeverdijk onderhouden?* Het kruiden en grasland zal gemaaid worden, in principe twee keer per jaar maar het maaibeheer staat nog niet vast. Dit wordt opgenomen in het beheer- en onderhoudsplan. Belanghebbenden geven aan dat twee keer per jaar maaien te weinig is.
- *Belanghebbende is bezorgd dat de oeverdijk een modderige rotzooi wordt en dat zand en gras in elkaar gaan overlopen.*
- *Waarom krijgt de zomerdijk geen nieuwe functie?* De Alliantie heeft te maken met vele condities waaronder de nieuwe normering. Deze condities komen zelden voor maar zijn wel voorschriften waar de Alliantie zich aan moet houden in het dijkontwerp. De zomerdijk voldoet niet.
- *Dhr. Eikelenboom, provincie Noord-Holland, geeft een toelichting op de afweging om niet aan de Westfriese omringdijk te werken; het monument blijft behouden.*
- *Belanghebbende maakt zich zorgen of er huizen gebouwd gaan worden op de oeverdijk.* Nee, de oeverdijk is bestemd voor natuur en recreatie. Het stadsstrand is gericht op intensieve recreatie, voorbij de Galgenbocht gaat dit over in extensieve recreatie. Ter plaatse van de Hulk wordt het gebied specifiek voor natuur.
- *Waarom is er nog geen brug getekend naar de oeverdijk?* De wens om het gebied toegankelijk te maken leeft, maar is nog niet verder uitgewerkt. Wensen worden door de Alliantie zoveel mogelijk meegenomen in het dijkontwerp. Er zijn wel meerdere varianten van recreatiepaden uitgetekend, verbaasd dat die nog niet op tekening staan.
- *Belanghebbende van de Grote Waal voelen zich niet voldoende geïnformeerd.*
- *Belanghebbenden uiten zorgen over het veranderende karakter en beeld.*
- *Hoe komt men op het nieuwe strand?* Via de strekdam.

5. Afsluiting

Er zijn positieve reacties geuit over de voorgenomen ontwerp oplossing voor module 4, de Kogen. Maar een zorg is de sociale veiligheid op de dijk. Er is angst voor nog meer overlast. Er zijn ook nog veel vragen over onderhoud. Belanghebbenden geven aan dat twee keer per jaar maaien als te weinig wordt ervaren. Wat betreft het fietspad hebben belanghebbenden de voorkeur voor een fietspad op de berm van de dijk en niet op de kruin van de dijk.

Voor module 3, Grote Waal en de Hulk, zijn er zorgen over de nieuwe oeverdijk, de inrichting en het beheer. Men vraagt zich af hoe de oeverdijk er echt uit komt te zien en welke effecten dat met zich mee brengt? Belanghebbenden willen het karakter van Scharwoude behouden. Een belanghebbende van werkgroep Scharwoude geeft aan in gesprek te zijn met de gemeente Koggenland maar niets meer van de gemeente gehoord te hebben. Inmiddels is er een afspraak gepland met de werkgroep Scharwoude, de Alliantie en gemeente Koggenland.

In de loop van 2016 zal de Alliantie nogmaals terugkomen bij de belanghebbenden, de vorm waarin dit gebeurt wordt nog bepaald. De tekeningen en het verslag van de omgevingsbijeenkomst zullen over circa 1 week op www.markermeerdiijken.nl geplaatst worden. Er wordt benadrukt dat men met vragen, suggesties of opmerkingen altijd contact mag opnemen via contact@markermeerdiijken.nl. Dhr. Luiten bedankt de aanwezigen voor hun komst.